

Գիտնականները ոլորտի բարեփոխումների հայեցակարգ են մշակել

մանը եւ ղայքարելու է դրա դեմ:

Խոսելով երիտասարդ գիտնականներին ղեսական աջակցության մասին՝ ԱԺ նախագահը նշեց, որ անհարժեք է ստեղծել լուրջ մեխանիզմներ եւ դրանց համաղատասխան իրականացնել կոնկրետ քայլեր:

Գիտական ոլորտում հիմնական խնդիրները խորհրդի համակարգող **Յենրիկ Բակունցը** համարում է ոչ բավարար ֆինանսավորումը, գիտնականների ոչ լիարժեք վարձատրությունը, գիտական հաստատություններում երիտասարդ կադրերի բացակայությունը, գիտական հաստատությունների իրավաբանական կարգավիճակի հսակեցումը, գիտության զարգացման ռազմավարական հայեցակարգի բացակայությունը:

Շարունակությունը՝ էջ 2

Գիտության ոլորտի բարեփոխումների անհրաժեշտությունը, ընդունում են բոլորը: Դեռեւս մեկ տարի առաջ, կառավարության որոշմամբ, ԳԱԱ-ում ստեղծվել է հանձնաժողով եւ աշխատանքային խումբ, որոնք ձեռնամուխ են եղել գիտության ոլորտի բարեփոխումների հայեցակարգի մշակմանը: Այդ գործընթացին մասնակցել են գիտնականներ, գիտահետազոտական ինստիտուտների աշխատակիցներ, հասարակական կազմակեր-

պությունների ներկայացուցիչներ, մտավորականներ, ԱԺ նախագահին առընթեր գիտնականների խորհրդի անդամներ: ԱԺ-ում հրավիրված խորհրդարանական լսումների ընթացքում հնչած առաջարկությունները փոխանցվել են աշխատանքային խմբին: Հայեցակարգն արդեն դատարար է եւ նախօրեին ֆինանսվեց խորհրդի նիստում:

ԱԺ նախագահ **Արթուր Բաղդասարյանը** նշեց, որ գիտական բարեփոխումների

ենրհիվ հնարավոր կլինի ունենալ գիտական համակարգ, որը կնդատարի երկրի զարգացմանը.

-Հնարավոր է ունենալ մրցունակ երկիր, մրցունակ ղեսություն առանց մրցունակ գիտության: Այսօր Հայաստանում հասունացել է գիտության համակարգում լուրջ բարեփոխումներ իրականացնելու անհրաժեշտությունը: Ազգային ժողովը դեմ է գիտական հաստատությունների մասնավորեց-

Գիտնականները ոլորտի բարեփոխումների հայեցակարգ են մշակել

են բժիշկներին, ուսուցիչներին և այլն:

Է. Ղազարյանը կարևորեց հասկալի աշխատանքային ժամանակները, նյութեր ձեռք բերելու, ժամանակ առ ժամանակ գիտական սարավորումները թարմացնելու, զոչոնողումների մեկնելու, կոնֆերանսների մասնակցելու, գիտական կենտրոնների հետ

սփումներ հաստատելու հնարավորություն չունենալու դեպքում ամենաազդեցիկ գիտնականներին և արագ կմարի: Վերջին 15 տարիներին ղեկավարող գումար չի հասկացրել գիտական սարավորումների վերադիման, արդիականացման համար: Այսօր գիտական հիմնարկների գիտական սարավորումների 80 տոկոսը 10-12

թյունից: Է. Ղազարյանի խոսքով՝ երիտասարդ շատ գիտնականներ այլ երկրներում են աշխատանքի գտնում ցածր աշխատավարձի դիմաց: Հայեցակարգի համաձայն՝ ղեկավարող ղեկավարը պետք է երիտասարդ գիտնականների հիմնադրամ ունենա, որի բաղադրիչներից մեկը ղեկավարը պետք է լինի մրցութային հի-

ետ կաղը կհրվել է, այնինչ նրանք անգամ Հայաստանից դուրս գնվելով՝ կարող էին մեծ օգուտ սալ իրենց երկրին: Անհրաժեշտ է նրանց հետ աշխատել: Կարևոր է նաև գիտության ել կրթության ինտեգրման խորացումը: Հայեցակարգում դա եա ամրագրված է: Է. Ղազարյանը կարևորեց նաև գիտու-

մունքներով ամենաբարձրակարգ գիտնականներին կրկնակի, եռակի, քառակի բարձր աշխատավարձով գիտական հիմնարկներում առաջնություն աշխատանքով: Հայաստանում գիտությունների թեկնածու դարձած շուրջ 500 երիտասարդներ աշխատում են եվրոպական հզոր գիտական կենտրոններում: Նրանց

թյան ել արտադրության կառուցվածքում, այն է՝ ինովացիոն ֆառաֆակաճարությունը, որ ենթադրում է նոր գիտելիքի վրա հիմնված սնտեսության զարգացում: Հայեցակարգում մշակվում է հիմնարար գիտության դերն այս խնդրի լուծման գործում: Խնդիրը բազմակողմանի, համալիր մոտեցումների կարիք ունի, ել գիտությունը առանց ղեկավարման, մասնավոր սեկտորի ներգրավման չի կարող լուծել այն:

Է. Ղազարյանը սեղեկացրեց, որ փաստաթուղթը դեռ ֆինանսավելու է կրթության ել գիտության նախարարությունում ել համատեղ ներկայացվելու է կառավարության ֆնանսավարձում: Հայեցակարգի ընդունումից հետո կառավարությունը նախատեսում է ֆնանսավարձում գիտության ոլորտի բարեփոխումների ծրագիրը: Հայեցակարգին ու ծրագրին համադաստիսան՝ օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների անհրաժեշտություն կլինի:

Է. Ղազարյանի մոտավոր հաշվարկներով՝ ղեկավար է 4-5 մլրդ դրամով ավելանան գիտությանը հասկացվող գումարները, այլադեպ՝ հայեցակարգն էլ փրկություն չէ: Նիսիսին նաերկա գիտնականները նույնդեպ խոսեցին

համակարգում կուտակված խնդիրների մասին, լուծման արբերակներ առաջարկեցին: Հայաստանի ղեկավար ճարտարագիտական համալսարանի ղեկավար Յուրի Սարգսյանն առաջնահերթ համալրեց եվրոպական արդյունաբերական բազայի հիման վրա ինովացիոն սնտեսության զարգացումը: Նա կարևորեց մասնավոր սեկտորի խթանումը հարկային փոփոխությունների միջոցով, իսկ կրթական ել գիտական համակարգերի միասնականացման հարցում հետազոտական աշխատանքի ղեկավար զարգացումը:

Ակադեմիկոս Ռադիկ Սարսիրոսյանն անդրադարձավ վարկային ծրագրի մշակման, գիտակրթական կենտրոնների ստեղծման հարցերին, բայցեւ նկատեց. «Մեր հավանություններն այսօր չեն համադաստիսանում մեր հնարավորություններին»:

Ամփոփելով նիսիսի արդյունքները՝ Ա. Բաղդասարյանը կարևորեց գիտության ոլորտի բարեփոխումների հայեցակարգի ընդունումից հետո գործողությունների հստակ ծրագրի մշակումը: